

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non. Titulus IX. [i.e. XIX.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

potest laicus iudex huiusmodi cognoscere; *c. suam de ord. cog. c. lator. qui filii sint legit. cognoscere vero potest summariè an sit clericus, c. si iudex de sent. excommun. in 6. gl. mag. in d. c. frequens in verbo diluere & ibi Archid. n. 4. & 5. Prapof. in fine & Can.* Quisquis Episcopus vel presbyter, & Diaconus, vel eorum, qui monasterijs præesse noscuntur, huiusmodi personas, apud se tenentes, non restituendas Dominis, aut deinceps vel ecclesiæ teruituti, vel religionis congregationibus putauerint applicandos, periculū proprij honoris, communionisque se non ambigant subituros, *c. generalis 54. dist. Eadem ¶ ratione liberti, c. pen. vers. fin. 54. dist. originarij, d. c. frequens in princip. curiales. c. legem 51. dist. obligati alicui conditioni, tributo seruili, patrocinio domus cuiuslibet, c. si quis obligatus 54. dist. in c. manumissi retento obsequio, vel operis, cap. quicumq. vers. fin. c. qui ex famulis vers. fin. c. fin. 54. dist. Vt asalli angarij & parangarij obligati ad seruitia personalia, Afflic. in constit. Neapol. lib. 3. rubr. 6. n. 11. & seq. homines talia biles, Guid. Pap. q. 312. cum pri. qq. seqq. Boer. decis. 131. sub n. 8. in fin. & nu. 9. & seq. Ioan. Faber in §. de testib. n. 2. Instit. de testam. homines proprij, Gail. de pignorat. obser. 8. numer. ; & de arrest. Imper. e. 8. num. 82. Zas. sing. resp. lib. 1. c. 3. & sing. resp. c. 7. lib. 2. num. 8. & c. 12. ac cons. 19. num. 3. & seqq. vol. 2. non possunt ordinari; nisi eorum petitio aut voluntas accesserit, qui aliquid sibi potestatis in eos vendicant, ne quando uoluerint eorum Domini, fiant ex clericis serui, *c. 1. & c. quicumque in fine dist. 54.* Adscriptitij possessionibus, etiam præter voluntatem dominorum, clerici fieri possunt, ita tamen, ut clerici facti, impositam sibi agriculturam adimpleant, *c. si seruus sciente vers. fin. 54. dist.* In Germania adscriptitij non promouentur nisi postquam prece vel pretio à Dominis libertate donati sint, *Gail. de arrest. imper. cap. 8. num. 82.**

De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non.

Titulus IX.

S V M M A R I A.

1. Ratiocinia obligati ex generali administratione, quare prohibeantur ordinari.
2. Ad ratiocinia obligati ex procuratore vnus negotii non prohibentur ordinari.
3. Ad ratiocinia obligatus perseverans in officio, quando possit ordinari.
4. Ad ratiocinia obligatus, post depositam administrationem, non potest ordinari, si publica sint ratiocinia.
5. Si priuata sint, distinguendum est an sibi quaestiamoueatur in ipsa promotione, vel non.
6. Ad Ratiocinia obligati & ordinati contra prohibitionem eius, cuius bona administravit, pœna.

TERTIO Promouendum impedit obligatio ex generali administratione, *c. primo hoc tit. vbi procuratores, actores, executores, curatores & ibi Zab. in 3. oppos. ad ¶ ratiocinia, 53. dist. in summa & c. 1. quæ sunt redditiones rationum, ad quas aliquis obligatur ex administratione reipublicæ, cap. 1. 53. dist. d. c. 1. hoc tit. vel priuata, c. magnus 54. dist. d. c. 1. hoc tit. quia præsumptio est contra eos, quod non transeant ad clericatum, voto religionis, sed ut fugiant ratiocinia dominorum suorum, 53. dist. in summa 5x. dist. in summa & ibi glos. vniuersum etiam quia si ante liberationem, siue redditam rationem negotiorum, vel officiorum suorum, fuerint ordinati, ecclesia infamatur, *cap. 1. hoc tit. ac potest episcopus eos repellere ex officio, sicut quemlibet criminolum, c. infames 6. quaest. 1. ac quilibet potest contra eos opponere, si fuerint administratores pupillorum, vel absentium, secus si aliorum**

liorum presentium. *Anchar. in d. c. 1. in 5. not. hoc tit.* Obligati ex ꝑ procuracione vnitis negotij, *Zab. in c. vnico hoc tit. q. 8. in fine & ibi Can.* aut ex causa mutui, vel simili, non prohibentur ordinari, *Anchar. in cap. 3. in 3. notab. in fine hoc tit. l. rescripto in princip. vers. ceterum ff. de mun. & honor.* Obligatus ad ꝑ ratiocinia, perseuerans in officio sœcularium personarum, non miserabilium, non potest ordinari, *c. 1. §. conductores c. 2. & c. sed nec procuraciones ne cleric. vel monach. 21. quest. 3. in summa & c. 1. & 2.* si verò persona, cuius administrationem gerit, sit ecclesiastica, vel sœcularis & miserabilis, vt pupillus, vidua, cæcus, tunc poterit ordinari, *c. peruenit 86. dist. c. iudicatum 89. dist. c. in noua 16 quest. 7.* quia omnes ecclesiastici ad tutelam miserabilium personarum tenentur, *d. c. peruenit & ibi glos. pen. c. 1. & c. episcopus gubernationem 88. dist.* Põst depositam ꝑ administrationem, si publica sint ratiocinia, ordinari non potest antè redditam rationem, *l. officiales C. de episcop. & cleric. l. rescripto in princ. vers. debitores ff. de mur. & honor. l. fin. C. de debit. ciuit. lib. xj. nisi pignora aut fideiussores idoneos dederit, d. l. rescripto in princ. vers. debitores l. 1. C. de debit. ciuit. lib. xj. & ibi glos. & DD.* quia obligatus reipublicæ ex administratione repellitur ab honore: si verò sint priuata ꝑ ratiocinia, & nulla sibi moueatur quæstio, tunc poterit ordinari, *c. primo, hoc tit. c. magnus 53. dist.* si illi mora sit, aut moueatur quæstio in ipsâ promotione, siquidem de dolo, aut perfidiâ, non debet ordinari antè finem litis, *arg. & illud 23. distinct. l. reum C. de procur. & potest præfiniri certum tempus, intrâ quod causa decidatur, l. tisi a ff. de accus. l. diffamari C. de ingen. manum c. cũ inhib. de claud. despons. c. lator. qui filii sint legit. si de culpâ tantum, poterit ordinari non obstante reclamacione eius, cuius administrationem gerit, quia lis su o morte decurret, etiam sub eodem iudice, l.*

cum quadam de iuris. omn. iud. cap. proposuisti de foro compet. late Pan. in 1. numero quarto & quinto, hoc tit. & ibidem Anch. Administrator, contra ꝑ prohibitionem eius, cuius bona administrauit, promotus ad clericatum, non deponitur, sed bona sua cedent ei in solutum, quæ si non sufficiant, episcopus ei tenetur; quia abstulit administratori occasiõnem, negociandi, & quærendi de nouo, *c. fornicari 88. distinct. gl. penult. in cap. 1. hoc tit. quam ibi approbat. Butr. numero 14. Pan. nume. 7.* item administrator promorus, satisfaciat de bonis, quæ sibi post clericatum obueniunt, vel ex opere, aut artificio, quod potest exercere absque officij sui detrimento, *c. clericus 91. dist. Zab. in c. 1. quest. hoc tit.*

De corpore vitiatu ordinandis
vel non.

Titulus XX.

S V M M A R I A.

- 1 Vitium corporis triplex, Debilitatio, mutilatio, deformitas.
- 2 Vitiati sponte in quocumque membro etiam digito repelluntur à promotione, & deiciuntur iam promoti.
- 3 Vitiati casu, qui operi licito insisterant, inuiti, vel à medicis, in minimis membris siue oculis ordinantur.
- 4 In magnis & manifestis membris indistincte non ordinantur, & deiciuntur iam promoti.
- 5 Membrum magnum quod intelligatur.
- 6 Sacerdotis qui se præcidit pena.
- 7 Cum vitiatu corpore dispensat Papa.
- 8 Epilepsia, siue morbus caducus, arreptio à damone, & qualibet elatio incurribus vexationis, impediunt promotionem ad ordines, & iam promotum suspendunt.
- 9 Non inhabitant ad simplex beneficium aut

N 3

Cane